TL 2671

CENTRE D'ESTUDIS FRANCESC EIXIMENIS
PAX ROMANA MIIC

Nº 11

TEXTOS I DOCUMENTS

COMISSIÓ DE DRETS HUMANS DE LES NACIONS UNIDES

intervencions del

GRUP RODA VENTURA

GINEBRA, 1986-1987

-1 Pax 17
-2 I 65
69

TL2671-2

INTERVENCIÓ SOBRE EL DRET D'AUTODETERMINACIÓ DELS POBLES I LA SEVA APLICACIÓ A AQUELLS QUE ES TROBEN SOTA DOMINACIÓ COLONIAL O ESTRANGERA

Senyor President, senyores i senyors delegats,

Pax Romana, formada per estudiants catòlics, intellectuals i professionals, saluda cordialment a vostè, al Secretariat de les Nacions Unides i a tots els que s'han reunit aquí.

Al presentar aquest punt de l'ordre del dia, Mr. Herndl, Secretari General Adjunt pels Drets Humans, va dir encertadament que el dret dels pobles a l'autodeterminació continua essent la pedra angular d'ambdós convenis. Intervencions anteriors han repetit de maneres diferents els principis implicats i les situacions afectades. Per exemple, la delegació d'Austràlia va dir: "tal vegada els exemplars més obvis de la negació del dret a l'autodeterminació són les situacions d'intervenció i d'ocupació militar estrangera" (6-2-87).

Senyor President,

Des de 1975, el Comitè Especial per a la descolonització ha mantingut sessions sobre Timor Oriental. L'any passat, quan les forces d'ocupació estaven commemorant el desè aniversari de l'ocupació, una àmplia gama d'organitzacions va testimoniar sobre la situació davant d'aquesta institució. Tots aquells testimonis indiquen que la por i la desconfiança han passat a governar la vida dels habitants de Timor Oriental. En el país, la gent no pot viatjar lliurement, ni emprendre l'activitat econòmica normal, ni parlar lliurement. Les sospites de ser simpatitzant amb aquells que continuen la resistència contra la dominació exterior, tenen com a conseqüència la mort i la tortura. Alguns han desaparetut; altres han estat empresonats sense judici. Com podríem parlar aquí d'eleccions lliures el 1987, sota la contínua amenaça de

les forces estrangeres?

Senyor President,

Moltes d'aquestes violacions han estat presentades reiteradament a aquesta comissió. Malauradament, aquest any el Grup de Treball de Desaparicions Forçades i Involuntàries ha oblidat fer esment explícit de Timor Oriental, tal i com ho havia fet en anys anteriors. Es un intent més d'esborrar la seva existència. I, habitualment, els poders ocupants refusen contestar raonablement les acusacions de què son objecte. En aquest sentit, la Comissió espera encara noves respostes concretes.

Deixi'm esmentar només una forma de violació basada en fonts dignes de crèdit: les detencions massives de civils. El passat juliol es va informar de l'arrest de 80 persones a Baucau, i de moltes altres detencions a Dili, lospalos i Viqueque. Una carta rebuda de Timor Oriental cap a principis de 1986 informa que l'ús de llocs estratègics com a camps de concentració continua a gran escala. La gent viu en un estat permanent de coacció. No tenen autorització per anar més enllà de 3 Km. del seu poble, i necessiten, a més, un permís escrit de les autoritats d'ocupació. A Valotari, les forces armades d'Indonèsia van posar filferro de pues al voltant del centre del poble. A les cinc de la tarda, tota la població ha de ser dins d'aquesta àrea reclosa. Aquest menyspreu extremat envers els drets humans encara existeix.

Senyor President,

No es poden utilitzar raons geopolítiques , ni geoestratègiques, ni econòmiques, ni ètiques, per justificar el manteniment de l'ocupació indonèsia. L'apel.lació al principi de la unitat territorial no pot servir com a protecció contra les inspeccions internacionals. A la llum de la mostra d'etnocidi que il.lumina les accions d'Indonèsia, qualsevol reclamació o afirmació d'aquesta potència estrangera que

intenti justificar la permanència a Timor Oriental no és tan sols altament qüestionable, sinó que constitueix una ofensa a la dignitat humana de tots nosaltres. Pot haver-hi una pau duradora en un món regit per relacions socials, econòmiques o polítiques que afavoreixin a un grup o nació a costa d'un altre?

Senyor President,

Malgrat tot aquest sofriment i dolor, el poble de Maubere segueix lluitant per la seva independència i per la supervivència de la seva cultura i la seva religió. Tot i així, tal com Pax Romana va dir aquí el febrer del 1985, Timor Oriental és encara una de les més tràgiques i solitàries excepcions en la història recent del compliment dels acords internacionals en matèria de drets humans, concretament sobre el dret dels pobles a determinar lliurement el seu estatut polític i a triar lliurement el seu desenvolupament econòmic, social i cultural.

Per tant, en nom d'una àmplia gama d'organitzacions urgim a aquesta comissió a emprendre les iniciatives següents, que assegurarien el dret del poble de Timor a l'autodeterminació:

- Petició que la potència ocupant no perpetri més hostilitats contra la població de Timor.

- Fer una crida a les autoritats d'Indonèsia per tal que permetin la visita a Timor per part d'observadors independents (incloses missions d'ajuda i de drets humans).

- Encoratjar el Secretari General de l'ONU a continuar els seus esforços, amb la inclusió de representants del poble de Timor a les converses que es mantinguin sota els seus auspicis (Resolució de l'ONU 37/30-1992).

Aquestes pautes satisfarien també les peticions fetes a aquesta comissió per part de l'Assemblea General.

Per acabar, voldria fixar la seva atenció en el següent punt: el 5 d'agost de 1985, a Lovaina, els delegats al Desè Consell Mundial IYCS i a la 21 Assemblea Interfederal IMCS-Pax Romana, van enviar una carta al Secretari General, al President de Portugal , al d'Indonèsia, al UNCRH, al Parlament Europeu, al Consell d'Europa i al Parlament Portuguès amb el següent text. "Els sotasignants desitgem expressar la nostra més profunda preocupació davant la continuada ocupació de Timor Oriental per Indonèsia, en flagrant menyspreu a la llei internacional i al dret d'autodeterminació.

La nsotra preocupació s'ha incrementat davant dels informes recents de fonts documentades, que fan referència a la presencia indonèsia a Timor Oriental, que s'ha vist acompanyada d'una descarada violació dels drets humans i d'una política de "genocidi cultural dirigida a l'eliminació de qualsevol rastre d'un poble culturalment i històricament diferent".

Gràcies, Senyor President,

R. J. Rajkumar

INTERVENCIÓ SOBRE LA VIOLACIÓ DELS DRETS HUMANS DE LES PERSONES DETINGUDES

Senyor President, senyores i senyors delegats,

La nsotra organització, extesa a tots els continents i a totes les regions del món, ha seguit rebent de diferentes fonts, notícies sobre tortures, violacions i abusos de qualsevol tipus a persones sotmeses a detenció, així com també , i en casos concrets, notícies referents a la seva desaparició forçada. La freqüència d'aquestes denúncies i el seu àmbit geogràfic extès fan que Pax Romana les prengui com a motiu de preocupació permanent.

D'altra banda, és també preocupant el fet de que, a molts països, la situació no millori i, any rere any haguem de denunciar els mateixos abusos en els mateixos llocs. En algunes regions, la violència emprada sobre els detinguts és tan generalitzada que la tortura ha esdevingut pràctica habitual i tothom sap que si és detingut, serà probablement maltractat. En aquest mateix sentit, és preocupant la freqüència dels atacs sexuals a les dones detingudes arreu del món i, especialment -segons les nostres informacions- a Corea del Sud, on aquest fet lamentable és habitual malgrat les denúncies que se n'han fet. El Relator ha citat "el despreci a la personalitat de l'altre" com a causa de tots els casos de tortura, i nosaltres comentant l'encert d'aquesta afirmació, volem recalcar que aquest menyspreu es manifesta d'una manera molt més evident en aquells països on els maltractaments són pràctica habitual.

En la nostra intervenció en aquest mateix fòrum l'any passat, i sobre aquest mateix tema dèim, referint-nos als llocs on els maltractaments són habituals que: "El poder públic, quan permet la pràctica de comportaments tan aberrants, es converteix en enemic del seu mateix poble", i ara volem insistir en que el problema és tan greu i persistent en al-

guns països que ha provocat una pèrdua de sensibilitat general amb referència a les violacions dels drets humans. Això s'esdevé, per exemple, al Paraguai, on la manca de respecte als drets humans té ja una llarga història que no sembla tenir un final proper. Es lamentable que el poble del Paraguai es vegi sotmès a un Estat de Setge permanent, i no té cap mena de lògica jurídica que l'Estat d'Excepció, en lloc de ser quelcom excepcional, s'hagi convertit en una situació permanent que permet detencions injustificades, la pràctica regular i sistemàtica de la tortura i la utilització, en molts casos, de mètodes de martiri no justificats, com per exemple, les descàrregues elèctriques.

Etiòpia és un dels altres centres d'atenció constant de la nostra organització i de la comunitat internacional en general. Gran part dels seus habitants es veuen immersos en la misèria i, una vegada més, s'uneix a aquesta circumstància la manca de respecte a la vida i la integritat física de les persones detingudes. Ens referim d'una manera especial als presos polítics torturats a la regió de Tigray, al sud d'Eritrea.

Un altre lloc on, any rere any, s'han constatat maltractaments i desaparicions forçades és la regió andina del Perú. Donem la benvinguda a la formació, el passat mes de setembre, del Consell Nacional de Drets Humans i confiem en la seva eficàcia futura, així com també en l'evolució de tot el país cap a un respecte més gran a la vida, propòsit que ens consta. Però ens veiem obligats a afirmar que Perú és un d'aquells llocs del món on la societat s'ha desintegrat per culpa de la violència, de l'odi i de la manca de respecte envers la persona. Tot això, fins a un cert punt, és culpa de la depressió econòmica, profunda sobretot als Andes, i també de les activitats inqualificables de la guerrilla terrorista "Sendero Luminoso". Però, sobretot, són els poders públics els responsables de la situació, ja que en nombroses ocasions han fet deixadesa del control que han d'exercir sobre les forces repressi

ves. Res no pot justificar la pràctica habitual de la tortura en alguns dels centres de detenció, especialment a Ayacucho; les detencions i desaparicions en massa, en nombre més gran que en qualsevol altra part del món i, finalment, res no pot explicar el fet que més de 100 persones hagin desaparegut en una sola acció el 18 i 19 de juny en l'avalot dels penals de Lima.

Entristeix el comprovar que la situació a l'altre extrem del món no és millor. Ens referim ara a Sri Lanka , on la situació segueix essent molt greu. A Sri Lanka hi ha una situació de contenciós històric entre les dues comunitats ètniques: cingalesos i tamils, així com una situació de greu deteriorament social. Però cal també acusar de complicitat a les autoritats per tolerar tortures i desaparicions en interès de l'ètnia dominant. No deixem de banda la violència de les bandes armades, però la repressió indiscriminada de les forces de seguretat sobre la comunitat tamil, amb la passivitat del poder públic, ha d'acabar-se immediatament. El govern de Sri Lanka ha de comprendre que la repressió injustificada i la tortura no fan més que provocar la violència. La pràctica de les desaparicions forçades, que tenen una tradició lamentable als països de l'Amèrica Llatina, ha fet també acte de presència a Sri Lanka.

La tasca d'erradicar la pràctica de les detencions indiscriminades i les desaparicions forçades, s'ha convertit probablement en una llarga marxa pel desert, i no aconseguim veure el moment final en el qual s'imposarà la raó. En aquest sentit, desanima que el grup de treball es vegi obligat a informar-nos que es donen desaparicions a 39 països diferents. Concretament, i seguint amb aquest tema, ens preocupa la situació a Timor Oriental, on les forces indonèsiss d'ocupació han practicat tota mena de detencions, han torturat els detinguts i han fet ús de la pràctica de les desaparicions forçades per tal d'acabar amb els dissident, fins l'extem que els observadors s'han vist obligats a qua

tificar aquesta activitat de genocidi.

Pax Romana, Senyor President, centralitza tots els seus esforços amb la finalitat única d'aconseguir un desenvolupament en pau i llibertat, tant per als pobles com per als seus ciutadans individuals. Ens unim a totes aquelles persones i entitats que lluiten per tal d'obtenir aquest objectiu. Les atrocitats exposades en aquesta Sala amb referència a aquest tema, no són el camí per aconseguir-ho. Esperem que la nostra denúncia serveixi per a que els responsables directes i indirectes reflexionin en consciència sobre la crueldat dels seus actes.

Moltes gràcies, Senyor President,

Daniel Bartomeus Plana